

Vastaus kuntalaisaloitteeseen / Vapautetaan Palokin kosket ja pelastetaan Saimaan uhanalaiset lohikalat

Konsernijaosto 20.08.2025

5641/11.05.03/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

konserniohjauspäällikkö Iiro Lyytinen, puh. 044 718 2156

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

talousjohtaja Marja-Leena Martikainen, Talous- ja omistajaohjaus

Konsernijaosto hyväksyy selostuksessa esitetyn vastauksen kuntalaisaloitteeseen.

Päätös

Selostus

Aloitteen sisältö

Kuopion kaupungille on toimitettu kuntalaisaloitepalvelun (www.kuntalaisaloite.fi) kautta kuntalaisaloite Palokin koskien vapauttamiseksi ja Saimaan uhanalaisten lohikalojen pelastamiseksi. Aloitteessa on yhteensä 181 allekirjoitusta (kunnan asukkaat 155 kpl, muut 26 kpl). Aloite on lähetetty kuntaan 30.6.2025.

Aloitteen perustelu- ja johdanto-osassa käydään läpi Palokin voimalaitoksen historiaa sekä sen vaikutusta erittäin uhanalaisten taimenen ja Saimaan järvilohen lisääntymiseen. Edelleen aloitteessa käydään läpi valtiovallan tahtotila koskien vapauttamisessa, joka ilmenee Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmasta.

Aloitteena esitetään, että Kuopion kaupunki ohjeistaa edustajiaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoelimissä tukemaan ratkaisua, jossa voimalaitoksen myynti valtiolle toteutetaan avoimesti ja vastuullisesti, realistisella markkinahinnalla, joka määräytyy riippumattoman arvioinnin perusteella.

Vastaus kuntalaisaloitteeseen

Palokin voimalaitoksen omistaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy. Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n emoyhtiö on Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy, joka omistaa 54,177 prosenttia Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n osakekannasta. Holdingyhtiö on perustettu vuonna 2000 hoitamaan kuntaomistajien omistajapolitiikkaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ssä.

Kuopion kaupunki ei suoraan omista Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n osakkeita, mutta välillistä omistusta on kahta kautta: Kuopion kaupunki omistaa 1,5 % määrää vastaavan osuuden Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n osakkeita ja Kuopion kaupungin täysin omistama tytäryhtiö

Kuopion Energia Oy puolestaan 2,27 % määrää vastaavan osuuden Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n osakkeista.

Kuopion kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto on 26.10.2023 § 53 muodostanut kaupungin omistajapoliittisen kannan Palokin koskien vapauttamista koskevassa asiassa. Omistajaohjausjaoston päätöksen mukaisesti *Kuopion kaupunki suhtautuu myönteisesti Palokin koskien ennallistamiseen ja kannattaa koskien ennallistamista selvityksessä ehdotetun mallin mukaisesti (vaihtoehto 4: voimalaitoksen purkaminen ja koskien kunnostaminen), edellyttäen kuitenkin, että menetykset kompensoidaan laitoksen omistajalle valtion toimesta. Kanta perustuu koskien ennallistamisen arvioituun merkittävään myönteiseen vaikutukseen kalatalouden ja matkailun osalta, samalla kun Kuopion näkökulmasta tarkasteltuna voimalan taloudellinen merkitys ja painoarvo on melko vähäinen yhteenlasketun omistusosuuden ollessa pieni.*

Omistajaohjausjaoston päätös on annettu kuntalain 46 §:n tarkoittamana ohjeena kaupungin nimeämälle edustajalle Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvostossa ja yhtiökokouksessa sekä tiedoksi Kuopion Energia Oy:n hallitukselle.

Kuopion kaupungin omistukseen perustuva äänivalta sekä Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:ssä että välillisesti Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ssä on kuitenkin vain muutamia prosentteja. Yhtiöiden suurimpien omistajakuntien rooli vuoropuhelun synnyttämisessä valtion omistajaohjauksen ja Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n välille on keskeistä.

Kuopion kaupunki on siis olennaisilta osiltaan jo toiminut aloitteessa esitetyllä tavalla, eikä aloitteen johdosta ole aihetta muihin toimenpiteisiin Kuopion kaupungin osalta.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosäätö 29 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on toiminnan seuranta tai lausuntoihin ja esityksiin vastaamista koskeva asia (KH 21.10.2024, § 293).

Liitteet 5641/2025 Kuntalaisaloite